

Gibergas Vell

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Demarcació de Valls de Torroella
Emplaçament	Sortint de Valls de Torroella cap a Palà Vell camí a la dreta, uns 600 m.
Alçada:	369

Coordenades:

Latitud:	41.85001
Longitud:	1.72453
UTM Est (X):	394120
UTM Nord (Y):	4633910

Classificació

Número de fitxa	08229 - 406
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani Popular
Segle	XIII-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Les reformes han desdibuixat la construcció antiga
Protecció	Inexistent
Tipus de protecció:	Inexistent
Observacions protecció:	Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 140)
Data aprovació:	dc., 20/01/2010 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	001004600CG93C0000LQ
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 16/10/2017 - 02:00

Descripció

Masia de dimensions força grans, emplaçada en un altiplà vora la conca del riu Cardener i de l'antic camí ral que anava cap a Cardona. Consta d'un cos residencial de planta trapezial, amb planta baixa més dos pisos, i té una gran construcció aïllada a llevant que integra diversos coberts, algun d'origen antic i fet amb pedra. La casa ha conservat més o menys el volum originari però ha perdut en bona part la fesomia tradicional, ja que les reformes que després de les reformes que ha tingut en els darrers anys els murs han quedat coberts amb un arrebossat de ciment, les finestres s'han engrandit i també s'han habilitat terrasses a migdia i al nord. Per això, de l'antiga construcció en queden pocs rastres exteriorment. A la façana de ponent la casa té un portal amb arc de punt rodó que devia ser adovellat. A la façana nord es conserven diverses tines, utilitzades ara com a dipòsits. La façana de migdia té una mena de porxo sota la terrassa amb tres grans arcs que, al seu interior, deixa entreveure les característiques del parament originari, fet amb carreus més o menys escairats i de forma atalussada a la part baixa, amb algunes espitlleres. Els elements més interessants es troben a l'interior de la casa, que en algunes estances de la planta baixa ha conservat la tipologia tradicional. Per exemple, amb un arc de pedra a l'entrada o el típic celler, cobert amb volta de pedra. L'interior de la casa denota diverses fases d'ampliació: un nucli originari que es troba al nord-est, i d'aquí, la construcció s'expandí cap a migdia i cap a ponent.

Observacions:

En una paret interior inscripció de 1730 aprox. Llinda d'una finestra sud: 1826 Informació oral facilitada per Emili Castellà i Ramon Ferrer Tomasa.

Història

El mas Gibergas està documentat als segles XIII-XIV. Així mateix, el nom Gibergas, d'origen germànic, ens fa remuntar a l'alta edat mitjana i al moment de la repoblació. Antigament la casa tenia una ermita al costat, de la que ja no en queda cap rastre. Fins el segle XVIII la família propietària encara conservava el cognom Gibergas. Entorn de 1800 aquest es va perdre pel casament d'una hereva, Agnès Gibergas, amb un pubill, i el cognom passà a ser Ferrer. Entorn de 1850 en aquesta casa s'hi va produir un fet escabros quan un escamot de lladregots va perpetrar un assassinat múltiple. El fet va tenir un important ressò i aparegué, per exemple, en diaris d'abast estatal, com el Ateneo de Madrid o el Faro de Vigo. Els assaltants van assassinar tots els membres de la família excepte uns pocs que en el moment dels fets es trobaven absents. Els mossos d'esquadra van poder detenir a Lleida alguns membres de la banda; entre ells, el seu cabdill, conegut com el Sec d'Artés. A partir d'aquest episodi el mas Gibergas va quedar molt tocat. Uns cinquanta anys més tard, el 1909, Ramon Ferrer Miralles va construir una nova casa a tocar de la carretera de Cardona i molt a prop de la colònia industrial de Valls de Torroella, que havia entrat en funcionament cinc anys abans. Cal dir que fins aleshores Gibergas era una de les masies importants de la zona. Posseïa una amplis terrenys que incloïen dues masoveries: cal Carnisser i les Comes. I bona part de la nova colònia industrial es va edificat en terrenys que pertanyien a aquest mas. La nova casa construïda vora la colònia es coneix com Gibergas Nou, i els seus propietaris són els descendents de la família que habitava l'antic mas. Pel que fa a Gibergas Vell, durant els anys posteriors va passar per diversos amos. Entorn de 1980 fou adquirit per Emili Castellà, procedent d'Orriols (Navàs), que n'és l'actual propietari. Llavors la casa es trobava en molt mal estat i s'hi van portar a terme importants reformes.

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 140).
<http://www.santmateudebages.cat/index.php?menu=123>

